

Кыскача мазмуну

Төлөмүш Океевдин фильмдеринде кыргыз элинин улуттук аң сезиминин чагылдырылышы.

Наргиза Маматкулова

Магистратура, журналистика багыты

134 бет, 23/09/2010

Илимий жетекчиси: профессор, доктор Кубанычбек Идинов

Ар бир жаралган фильм – экранда тарыхты көргөзүп, өз убагында элдин аң сезимин, жашап өткөн тарыхын ачык айкындап берүүчү күзгү. Мындай көрүнүш айрыкча, кыргыз элинин эң көрүнүктүү кинорежиссеру Төлөмүш Океевдин чыгармачылыгында так жана жогорку деңгээлдеги көркөмдүүлүк менен көрсөтүлгөн. Диссертацияда Океевдин фильмдери кыргыз элинин басып өткөн тарыхый баскычтарына таянып, кыргыз элинин аң сезими, өзүн өзү аңдап таануусу анализденет: «Ак илбирстин тукуму» - кыргыз элинин уруучулук коомундагы жошоону, «Бакайдын жайыты» - Совет мезгилинин 60-жж. улуу муун менен жаш муундун жаңыдан ажырай башташы, «Алтын күз» - Совет доорунун акыркы жылдарындагы шаардык кыргыздын жашоосун чагылдырат. XX кылымдагы болуп өткөн чоң тарыхый окуялардын таасиринин астында калган кыргыз элинин улуттук аң сезими бул фильмдерде терең анализденмекчи.

Негизги сөздөр: улуттук кино, улуттук аң сезим, маданият, коом, улутчулдук, улут.

ÖZ

Tölömüş OKEYEV'in Filmlerindeki Kırgız Millet'in Bilinci.

Nargiza Mamatkulova

İletişim Anabilim Dalı

Yüksek Lisans

134 Sayfa, 23/09/2010

Tez Danışmanı: Prof.Dr. Kunançbek İDİNOV

Her film ekranda halkın tarihini ve bilincini yansıtan aynadır. Bu Tölömüş Okeev'in yaratıcılığında büyük bir seviyede gösterilmiş. Okeev'in filmlerindeki kırgız milletin kendilerini bilme ve bilinçleri kırgızların geçmiş oldukları tarihi aşamasına yaslanarak tahlil edilmektedir. 'Beyaz Parsın Yavruları' filminde ilkel toplumun hayatı, 'Bakay'ın Otağı'nda Sovyet döneminin 60 yıllarındaki büyük ve genç kuşağın bölünmesi, 'Altın güz' filminde ise Sovyet döneminin son yıllarında şehirde yaşayan kırgızların hayatı yansıtılmış. XX yy. yer alan olaylarının etkisinin altında kalan Kırgızların milli bilinci bu filmlerde çok derin analize edilmektedir.

Anahtar sözcükler: milli sinema, halk bilinci, kültür, toplum, milliyetçilik, milliyet.

Краткое содержание

Национальное самосознание кыргызского народа в фильмах Толмүшү Океева.

Наргиза Маматкулова

Магистратура, журналистика

134 страниц, 23/09/2010

Научный руководитель: профессор, доктор Кубанычбек Идинов

Каждый созданный фильм – это зеркало, отражающее на экране историю и сознание народа. Это в высшей степени показано в творчестве видного кинорежиссера Толмүшү Океева. Сознание и самопознание кыргызского народа анализируются в фильмах Океева, опираясь на исторические ступени, пройденные кыргызами. Фильм «Потомство белого барса» отражает жизнь первобытного общества, «Пастбище Бакая» - отделение старшего и молодого поколения в 60-г. Советского времени, «Золотая осень» отражает жизнь городских кыргызов в последние годы Советской эпохи. В этих фильмах глубоко анализируется национальное сознание кыргызского народа, оставшееся под влиянием событий, произошедших в XX веке.

Ключевые слова: национальное кино, национальное самознание, культура, общество, национализм, нация.

Summary

National consciousness of the Kyrgyz people in films of Tolomush Okeiev.

Nargiza Mamatkulova

Master's Thesis

Graduate School of Social Sciences

Programm in Communication

134 pages, 23/09/2010

Supervisor: Proff.Dr. Kubanychbek Idinov

Each produced film is a mirror, reflecting history and sense of people on the screen. It was shown at highest degree at Tolomush Okeev's creativity. Sense and self-knowledge of Kyrgyz people being analyzed at Okeev's films relying on history steps passed by Kyrgyz people. Film "Posterity of white leopard" reflects life of primitive society. "Pasture of Bakai" – separation of young and old generation in 60's of Soviet epoch. These films deeply analyze national consciousness of Kyrgyz people, who was left under influence of events took place in 20th century.

Keywords: national cinema, national consciousness, culture, society, nationalism, nation.